

سؤالات تستی فصل چهارم علوم و فنون یازدهم انسانی (پرواز)

درس دهم: سبک‌شناسی قرن‌های ۱۰ و ۱۱ (سبک هندی)

- ۱- موضوع آثار کدام گزینه به ترتیب، «عرفان، فقه، تاریخ و زندگینامه» است؟
 - ۱) جامع عباسی - عالم آرای عباسی - مجالس المؤمنین - رشحات عین‌الحیات
 - ۲) عالم آرای عباسی - مجالس المؤمنین - رشحات عین‌الحیات - جامع عباسی
 - ۳) مجالس المؤمنین - رشحات عین‌الحیات - جامع عباسی - عالم آرای عباسی
 - ۴) رشحات عین‌الحیات - جامع عباسی - عالم آرای عباسی - مجالس المؤمنین
- ۲- مفهوم کدام گزینه با بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

از شیخون خمار صبحدم آسوده‌ایم / مستی دنباله‌دار چشم خوبانیم ما،

 - ۱) نیست از مستی زخم گر شیشه خالی به سنگ / جلوه‌گاه یار را بی‌یار دیدن مشکل است
 - ۲) دیگر ز شراب شوق مستی ای دل / و آن توبه که داشتی شکستی ای دل
 - ۳) ما مست و خراب چشم یاریم / نه مستی ما از این شراب است
 - ۴) از شراب ما دگرها شادمانی می‌کنند / قسمت ما چون لب پیمانه جز خمیازه نیست
- ۳- در کدام گزینه همه آثار، به نثر مرسل و در خارج از ایران تدوین یافتند؟
 - ۱) جامع عباسی، محبوب‌القلوب، عین‌الحیات
 - ۲) بدائع‌الوقایع، کتب داراشکوه، شرفنامه بدلیسی
 - ۳) کتب داراشکوه شرفنامه بدلیسی، جامع عباسی
 - ۴) شرفنامه بدلیسی، جامع عباسی، محبوب‌القلوب
- ۴- همه گزینه‌های زیر به جز گزینه درباره قالب شعری در سبک هندی درست است.
 - ۱) تعداد ابیات غزل گاه به چهل بیت می‌رسد.
 - ۲) قالب مسلط در این دوره، در حقیقت مفردات است.
 - ۳) تکرار قافیه در غزل این دوره، امری غیرطبیعی است.
 - ۴) کم و زیاد شدن ابیات غزل، آسیبی به شعر نمی‌زند.

۵- باتوجه به ویژگی‌های ادبی و زبانی و فکری شعر سبک هندی، بیت کدام گزینه نمی‌تواند متعلق به این سبک باشد؟

- ۱) در نمی‌گیرد نیاز و ناز ما با حسن دوست خرم آن کز نازنینان بخت برخوردار داشت
- ۲) تو از آن خلوت یکتا چه خبر خواهی داشت گر شوی حلقه که چشم آن سوی در خواهی داشت
- ۳) قدم شمرده نهد عقل در قلمرو عشق ز سنگلاخ، خطر هاست شیشه باران را
- ۴) نزاکت بین که سَروش می‌شود مانند شاخ گل به نازک جنبشی از باد گاهی راست گاهی کج

۶- در کدام گزینه به ویژگی «شعر» در سبک هندی به‌درستی اشاره نشده است؟

- ۱) زبان کوچه و بازار به شعر راه یافت و از این رهگذر روح تازه‌ای در زبان شعر دمیده شد.
- ۲) دایرهٔ واژگان گسترش یافت و بسیاری از لغات ادبی قدیم از صحنهٔ شعر رخت بربست.
- ۳) لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان در این دوره از حوزهٔ شعر و ادب خارج شد.
- ۴) در این سبک لغاتی چون نزاکت، قالی، شیشه، پل، یخیه، سفال و ... که تا این زمان کمتر در شعر راه داشت، رواج یافته بود.

۷- کدام ویژگی دربارهٔ قلمرو فکری شعر سبک هندی صادق است؟

- ۱) شاعران از هر چیزی برای مضمون‌سازی استفاده می‌کردند از این‌رو مضمونشان ژرف‌نگر است.
- ۲) طول و عرض معنا در شعر این دوره از یک بیت فراتر می‌رود.
- ۳) شعر هندی شعری صورت‌گر است نه معنی‌گرا.
- ۴) کوشش شاعر این دوره یافتن فکری جزئی اما تازه و نگفته است.

۸- در عصر صفویه علاوه بر شعر و شاعری چه هنرها و کارهای دیگری مورد توجه قرار گرفت؟

- ۱) منبت‌کاری، تذهیب، کشاورزی، دامداری، داستان‌نویسی، تاریخ‌نگاری، نویسندگی
- ۲) خطاطی، نقاشی، نویسندگی، تاریخ‌نگاری، تذهیب، گل‌کاری، دوزندگی
- ۳) معماری، قالی‌بافی، سفالگری، شیشه‌سازی، نقاشی، تذهیب، خوش‌نویسی
- ۴) سفالگری، خطاطی، دوزندگی، شیشه‌سازی، کاشی‌کاری، داستان‌نویسی، تاریخ‌نگاری

۹- آثار ذکر شده در کدام گزینه تماماً از نظر نوع نثر یکسان به حساب می آیند؟

۱) احسن التواریخ، محبوب القلوب، شرفنامه بدلیسی

۲) عین الحیات، بدائع الوقایع، عالم آرای عباسی

۳) حبیب السیر، عباس نامه، جامع عباسی

۴) مجالس المؤمنین دارا شکوه، محبوب القلوب

۱۰- موارد کدام گزینه به ترتیب دربردارنده ویژگی «زبانی نثر سبک هندی»، «فکری شعر سبک

هندی» و «ادبی شعر سبک هندی» است؟

۱) کاربرد وجه وصفی، استفاده از ردیف های طولانی و خوش آهنگ، استفاده کمتر از بیان و بدیع

۲) آوردن جملات طولانی، بیان افکار به صورت اعجاب انگیز، بی دقتی در کاربرد جمله ها

۳) ورود لغات زبان کوچه و بازار، نگارش فرهنگ لغت، ماندن آثار این دوره در سطح

۴) مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی، استفاده از هر پدیده ای برای مضمون سازی، استفاده

از تلمیح در مضمون سازی

۱۱- کدام یک از آثار به ترتیب در زمینه «زندگینامه و فقه» هستند؟

۱) مجالس المؤمنین - جامع عباسی ۲) عالم آرای عباسی - جامع عباسی

۳) جامع عباسی - عین الحیات ۴) تذکره شاه طهماسب - عین الحیات

۱۲- در کدام گزینه نوع نثر آثار به ترتیب «ساده، بینابین و مصنوع» است؟

۱) عالم آرای عباسی - جامع عباسی - عباس نامه

۲) عباس نامه - حبیب السیر - محبوب القلوب

۳) رشحات عین الحیات - احسن التواریخ - محبوب القلوب

۴) تذکره شاه طهماسب - حبیب السیر - مجالس المؤمنین

۱۳- متن زیر به ترتیب با کدام گزینه کامل می شود؟

«هم زمان با رشد ادبیات در هند، نیز از دیدگاه ادبی توسعه یافت. سیطره درازمدت و قبل از عصر

صفوی و خرابی ها و ویرانه هایی که به بار آوردند، جایی برای رشد ادبیات فارسی باقی نگذاشته بود.»

۱) اصفهان - مغولان - تیموریان ۲) خراسان - مغولان - تیموریان

۳) خراسان - مغولان - سلجوقیان ۴) اصفهان - سلجوقیان - مغولان

۱۴- با توجه به آرایه‌های پر کاربرد سبک هندی کدام بیت نمی‌تواند متعلق به این سبک باشد؟

- ۱) حسن غیور را نیست پروای تلخ کامان از خون خویش فرهاد شیرین کند دهان را
- ۲) عشق در دل‌های روشن بی‌قراری می‌کند پرتو خورشید در آینه دارد اضطراب
- ۳) عزم دیدار تو دارد جان بر لب آمده باز گردد یا بر آید چیست فرمان شما
- ۴) چشم از آن حسن به سامان چه تواند دریافت؟ مور از ملک سلیمان چه تواند دریافت

۱۵- امیران صفوی به چه اموری اهمیت نمی‌دادند و نسبت به چه چیزی در تضاد و تعارض بودند؟

- ۱) اشعار اجتماعی و سیاسی - آموزه‌های اخلاقی و تعلیمی
 - ۲) اشعار درباری و عاشقانه - آموزه‌های سنتی عرفانی
 - ۳) اشعار اجتماعی و سیاسی - آموزه‌های سنتی عرفانی
 - ۴) اشعار درباری و عاشقانه - آموزه‌های اخلاقی و تعلیمی
- ۱۶- نوع نثر آثار زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

«عباس‌نامه - عالم‌آرای عباسی - احسن‌التواریخ»

- ۱) مصنوع - ساده - بیناین
- ۲) بیناین - مصنوع - ساده
- ۳) مصنوع - بیناین - بیناین
- ۴) بیناین - مصنوع - ساده

درس یازدهم: پایه‌های آوایی همسان دولختی

۱۷- وزن کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) هلاک از این غم که جان نمی‌شود فدای تو که خورده آب زندگی ز لعل جان‌فزای تو
- ۲) آب حیات می‌چکد از لب جان‌فزای تو راحت روح می‌دهد خنده دلگشای تو
- ۳) بنفشه رسته از زمین کنار جویبارها و یا گسسته حور عین ز زلف خویش تارها
- ۴) نشسته‌ام در انتظار این غبار بی‌سوار در بغ کز شبی چنین سپیده سر نمی‌زند

۱۸- وزن کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) دست از طلب ندارم تا کام دل بر آید یا تن رسد به جانان یا جان ز تن بر آید
- ۲) جان بی جمال جانان میل جهان ندارد هر کس که این ندارد حقا که آن ندارد
- ۳) دل می‌رود ز دستم صاحب‌دلان خدا را دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا
- ۴) شب‌های فراقت را آخر سحری باشد وین ناله شب‌ها را روزی اثری باشد

۱۹- وزن کدام گزینه با بیت زیر یکسان نیست؟

«تا فضل و عقل بینی، بی معرفت نشینی یک نکته‌ات بگویم، خود را مبین که رستی»

- ۱ آن آهوی سیه چشم از دام ما برون شد
۲ تا خار غم عشقت آویخته در دامن
۳ مه جلوه می‌نماید بر سبز خنگِ گردون
۴ حلاج بر سرِ دار این نکته خوش سراید
۵ یاران چه چاره سازم با این دل رمیده
۶ کوته نظری باشد رفتن به گلستان‌ها
۷ تا او به سر درآید، بر رخس پا بگردان
۸ از شافعی نپرسند امثال این مسائل

۲۰- وزن کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

«دلبر جانان من، برده دل و جان من دلبر جانان من»

- ۱ آمدت که بنگرم باز نظر به خود کنم
۲ جهان فرتوت باز، جوانی از سر گرفت
۳ ای که خدنگ شست تو، کرده نشان دل مرا
۴ روی تو چون نوبهار جلوه‌گری می‌کند
۵ سیر نمی‌شود نظر بس که لطیف منظری
۶ به سر ز یاقوت سرخ شقایق افسر گرفت
۷ چون نکنم ز دست تو، شکوه به شاه جم نشان
۸ زلف تو چون روزگار پرده‌دری می‌کند

۲۱- نشانه‌های هجایی کدام بیت به شکل زیر است؟

«- / - U - - / - / - U - -»

- ۱ تازه شد از باد بهاری چمن
۲ مجمعی کردند مرغان جهان
۳ ما درد پنهان با یار گفتیم
۴ ما محرمان خلوت انسیم غم مخور
۵ زنده شد از بوی ریاحین سمن
۶ آنچه بودند آشکارا و نهان
۷ نتوان نهفتن درد از طبیبان
۸ با یار آشنا سخن آشنا بگو

۲۲- کدام گزینه دارای نظم همسان دولختی «مفتعلن فاعلن» است؟

- ۱ دست صبا در جهان نافه‌گشای آمده است
۲ ای صبا صبحدم چون رسی سوی او
۳ مژده بده مژده بده یار پسندید مرا
۴ گفت مگر ز لعل من بوسه نداری آرزو
۵ بر سر هر شاخسار غالیه سای آمده است
۶ جان من عرضه ده با سگ کوی او
۷ سایه او گشتم و او بُرد به خورشید مرا
۸ مُردم از این هوس ولی قدرت و اختیار کو

۲۳- بیت زیر با کدام گزینه هم وزن است؟

- «ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی پیوند روح کردی، پیغام دوست دادی»
- ۱) تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند
- ۲) سلسله موی دوست حلقه دام بلاست هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست
- ۳) هان ای دل عبرت بین، از دیده عبر کن هان ایوان مداین را، آیینۀ عبرت بین
- ۴) رندان تشنه لب را آبی نمی‌دهد کس گویی ولی شناسان رفتند از این ولایت

۲۴- کدام گزینه از تکرار پایه‌های آوایی دولختی «مفعول فاعلاتن» ساخته نشده است؟

- ۱) دامن‌کشان همی شد در شرب زر کشیده صد ماه روز شکش جیب قصب دریده
- ۲) از خون دل نوشتم نزدیک دوست نامه انی رایت دهرأ من هجرک القیامه
- ۳) با مدعی مگوئید اسرار عشق و مستی تا بی‌خبر بمیرد در درد خودپرستی
- ۴) گلبن عیش می‌دمد ساقی گل‌گذار کو باد بهار می‌وزد باده خوشگوار کو

۲۵- نشانه‌های هجایی کدام گزینه به شکل زیر است؟

« - UU - / - UU - / - UU - / - UU - »

- ۱) نه سایه دارم و نه بری‌فکنندم و سزااست و گرنه بر درخت تر، کسی تبر نمی‌زند
- ۲) طی زمان کن ای فلک مژده وصل یار را پاره‌ای از میان ببر این شب انتظار را
- ۳) دل باز در سودای او افتاد و باری می‌برد جوری که آن بُت می‌کند بی‌اختیاری می‌برد
- ۴) پرده برانداخت ز رخ یار نهان گشته ما نوبت اقبال بزد بخت جوان گشته ما

۲۶- وزن کدام گزینه از تکرار «مفتعلن مفاعلهن» پدید آمد؟

- ۱) هر شب‌نمی‌درین ره صد بحر آتشین است دردا که این معما شرح و بیان ندارد
- ۲) از همچو تو دل‌داری دل برنکنم آری چون تاب کشم، باری زان زلف بتاب اولی
- ۳) هر چه کنی بکن مکن ترک من ای نگار من هر چه بری ببر مبر سنگدلی به کار من
- ۴) چوک از شاخ درخت خویشتن آویخته زاغ سیه بر دو بال غالیه آمیخته

۲۷- وزن کدام گزینه از تکرار پایه‌های همسان دولختی «مفعول فاعلاتن» ساخته نشده است؟

- ① هر شب‌نمی در این ره صد بحر آتشین است درد که این معماً شرح و بیان ندارد
 ② دائم دلت ببخشد بر عجز شب‌نشینان گر حال بنده پرسی از باد صبحگاهی
 ③ خوبان پارسی‌گوی بخشندگان عمرند ساقی بده بشارت رندان پارسا را
 ④ هُش دار که گر وسوسه عقل کنی گوش آدم صفت از روضه رضوان به درآیی

۲۸- در همهٔ گزینه‌ها به جز وزن همسان دولختی دیده می‌شود.

- ① اندر شکم چه باشد و اندر عدم چه باشد کاندر لحد ز نورت رقص است استخوان را
 ② عشق که چادر کشان در پی آن سرخوشان بر فلکی بی‌نشان نور دهد نار را
 ③ گر بزنندم به تیغ در نظرش بی‌دریغ دیدن او یک نظر صد چو منش خون‌بهاست
 ④ طوق جنون سلسله شد باز مکن سلسله را لابه‌گری می‌کنمت راه تو زن قافله را

۲۹- وزن کدام گزینه متفاوت است؟

- ① تو کدامی و چه نامی که چنین خوب خرامی خون عشاق حلال است زهی شوخ حرامی
 ② کافر آر قامت همچون بت سنگین تو بیند بار دیگر نکند سجدهٔ بُت‌های رُخامی
 ③ نه ره گریز دارم، نه طریق آشنایی چه غم اوفتاده‌ای را، که تواند احتیالی؟
 ④ بیم آن است دمدام که چو پروانه بسوزم از تغابن که تو چون شمع چرا شاهد عامی

۳۰- وزن بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند»
 ① بر سر آنم که گر ز دست برآید دست به کاری زرم که غصهٔ سرآید
 ② بندهٔ یکدل منم بند قبای تو را چاکر یکتا منم زلف دو تایی تو را
 ③ هلاک از این غمم که جان نمی‌شود فدای تو که خورده آب زندگی ز لعل جان‌فزای تو
 ④ ای که ز دیده غایبی در دل ما نشسته‌ای حُسن تو جلوه می‌کند وین همه پرده بسته‌ای

۳۱- کدام گزینه دارای نظم همسان دولختی است؟

- ① عقل کجا پی برد شیوه سودای عشق
 ② روی نیاورد به من یار که معیوب و بدم
 ③ هین سخن تازه بگو تا دو جهان تازه شود
 ④ پرده برانداخت ز رخ یار نهان گشته ما
- باز نیابی به عقل سر معمای عشق
 لیک شد از خنده او فاش که بس بی خبرم
 وارهد از هر دو جهان بی حد و اندازه شود
 نوبت اقبال بزد بخت جوان گشته ما
- ۳۲- کدام گزینه با بیت زیر هم وزن است؟

- «عشق و شباب و رندی مجموعه مراد است
 ① آن طره که هر جعدش صد نافه چین دارد
 ② تو عمر خواه و صبوری که چرخ شعبده باز
 ③ گفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد؟
 ④ شمع سحر گهی اگر لاف ز عارض تو زد»
- چون جمع شد معانی گوی بیان توان زد
 خوش بودی، اگر بودی بوییش ز خوش خویی
 هزار بازی از این طرفه تر برانگیزد
 گفتا مگوی با کس تا وقت آن درآید
 خصم، زبان دراز شد، خنجر آبدار کو
- ۳۳- نشانه‌های هجایی بیت زیر با کدام گزینه یکسان است؟

- «زبان درکش ای مرد بسیار دان
 ① دل من رای تو دارد سر سودای تو دارد
 ② سلامی چو بوی خوش آشنایی
 ③ مرا خود گُشد تیر آن چشم مست
 ④ گر تیغ بارد در کوی آن ماه»
- که فردا قلم نیست بر بی زبان
 رخ فرسوده زردم غم صفرای تو دارد
 بدان مردم دیده روشنایی
 چه حاجت که آری به شمشیر دست؟
 گردن نهادیم الحکم لله

۳۴- کدام گزینه دارای نظم همسان دولختی است؟

- ① ای تَتَق بسته از تیره شب بر قَمَر
 ② جز سر پیوند آن نگار ندارم
 ③ ای صنم گل عذار ای بت سیمین ذقن
 ④ شب دوشینه در سودای او خفتم
- طوطی خطت افکنده پر بر شکر
 گرچه از و جز دل فگار ندارم
 ای شه خوبان چین ای مه هر انجمن
 از آن امروز با تیمار و غم جُفتم

۳۵- بیت زیر با کدام گزینه هم وزن است؟

«زاهد خلوت نشین دوش به میخانه شد / از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد»

۱) شهر به شهر کو به کو در طلبت شتافتم / خانه به خانه در به در جستمت و نیافتم

۲) قرعه دولت زدم یاری و اقبال هست / خوبی و فرخندگی جمله در این فال هست

۳) آب حیات عشق را در رگ ما روانه کن / آینه صبح را ترجمه شبانه کن

۴) بسته زلف اوست دل، ای دل از آن کیست او / خسته چشم اوست جان، مرهم جان کیست او

۳۶- کدام بیت با پایه های همسان دولختی سروده نشده است؟

۱) ای که خدنگ شست تو کرده نشان دل مرا / چون نکنم ز دست تو شکوه به شاه جم نشان

۲) سنبلیت ای گل عذار بر سر نسرين گذار / هم طبق گل بیار هم رمق دل ببر

۳) نه از جمال تو قطع نظر توان کردن / نه جز خیال تو فکر دگر توان کردن

۴) هیچ از تو حاصل نیست دردا که عین خار است / در پای گل نشستن وانگه گلی نچیدن

۳۷- نشانه های هجایی یک مصراع از کدام بیت، به شکل زیر است؟

« - U - - / - U - - / - U - - / - U - - »

۱) پیش آر ساقی آن می چون زنگ را / تا ما براندازیم نام و ننگ را

۲) سرو چمان من چرا میل چمن نمی کند / همدم گل نمی شود یاد سمن نمی کند

۳) گدا که مدح شه کند بود ز شاه کارها / ز حب و مهر و عشق او گرفته دل قرارها

۴) هر چند کان آرام دل دامن بخشد کام دل / نقش خیالی می کشم فال دوامی می زنم

۳۸- کدام بیت با پایه های همسان دولختی سروده نشده است؟

۱) چه غنچه ها که نیرورد باغ نسرينش / چه میوه ها که نیاورد سرو سیمینش

۲) حسرت نبرد عاشق جز بر دل مشتاقی / کز رهگذر خوبان چشم نگران آید

۳) دادیم جان ولیکن، آسودگی ندیدیم / ما را به هیچ حالت فارغ نمی گذاری

۴) مده به دست سپاه فراق ملک دلم را / به شکر آن که در اقلیم حسن بر همه شاهی

۳۹- کدام بیت با مصراع «هر چه شوی بشو مشو تشنه به خون زار من هم وزن است؟

- ① آبی به روزنامه اعمال فشان
 ② صبا ز منزل جانان گذر دریغ مدار
 ③ بلبل عاشق تو عمر خواه که آخر
 ④ شهر به شهر کو به کو در طلبت شتافتم
- باشد توان سترد حروف گناه از او
 وزو به عاشق بیدل خبر دریغ مدار
 باغ شود سبز و شاخ گل به بر آید
 خانه به خانه کو به کو جستمت و نیافتم

۴۰- وزن کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ① غرّه شوال شد طره دلدار کو
 ② گلبن عیش می دهد ساقی گلزار کو
 ③ ابروی دوست کی شود دستکش خیال من
 ④ چون ز نسیم می شود زلف بنفشه پر شکن
- تهنیت عید را ساغر سرشار کو
 باد بهار می وزد، باده خوشگوار کو
 کس نزده ست از این کمان تیر مراد بر هدف
 وه که دلم چه یاد از آن عهدشکن نمی کند؟

۴۱- کدام بیت، دارای وزن همسان دولختی است؟

- ① تا به گریبان نرسد دست مرگ
 ② چه کند بنده که گردن ننهد فرمان را
 ③ هر که به خویشتن رود ره نبرد به سوی او
 ④ ز دستم بر نمی خیزد که یک دم بی تو بنشینم
- دست ز دامن نکیمت رها
 چه کند گوی که عاجز نشود چوگان را
 بینش ما نیاورد طاقت حسن روی او
 به جز رویت نمی خواهم که روی هیچ کس بینم

۴۲- کدام بیت را نمی توان به دو صورت تقسیم بندی کرد؟

- ① در عین تیرباران چشم از تو برنبستم
 ② خواهی که به چنگ آری آن زلف مسلسل را
 ③ چون ز نسیم می شود زلف بنفشه پر شکن
 ④ باشد که تو خود روزی از ما خبری پرسی
- در وقت دادن جان، دل از تو برنکنم
 یا سلسله بر گردن یا سلسله جنبان باش
 وه که دلم چه یاد از آن عهدشکن نمی کند
 ورنه که بر هیاهات از ما به تو پیغامی

۴۳- کدام گزینه با مصراع «روشن ندارد خانه را قندیل ناآویخته» هم وزن است؟

- ① ای که ز دیده غایبی در دل ما نشسته ای
 ② تا دل من رو به قناعت نهاد
 ③ ای عاشقان ای عاشقان پیمانه را گم کرده ام
 ④ دل پی دلدار رفت دیده چو آن حال دید
- حسن تو جلوه می کند وین همه پرده بسته ای
 ملک جهان را به جهان باز داد
 زان می که در پیمانه ها اندر نگنجد خورده ام
 اشک به دندان گرفت دامن و در پی دوید

۴۴- کدام بیت دارای نظم همسان دولختی است؟

- ۱) خواهم که بدانم من، جانا تو چه خو داری
 ۲) دارم از لطف ازل جنت فردوس طمع
 ۳) ابروی یار در نظر و خرقه سوخت
 ۴) زان می عشق کزو پخته شود هر خامی
- تا از چه بر آشوبی تا از که بیازاری
 گرچه در بانی میخانه فراوان کردم
 جامی به یاد گوشه محراب می زدم
 گرچه ماه رمضان است بیاور جامی

۴۵- کدام گزینه دارای نظم همسان دولختی است؟

- ۱) شد لشکر غم بی عدد، از بخت می خواهد مدد
 ۲) سحر با باد می گفتم حدیث آرزومندی
 ۳) گر متصور شدی با تو در آمیختن
 ۴) سینه مالا مال درد است ای دریغا مرهمی
- تا فخر دین عبدالصمد باشد که غمخواری کند
 خطاب آمد که واثق شو به الطاف خداوندی
 حیف نبودی وجود در قدمت ریختن
 دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی

۴۶- کدام بیت، پایه های همسان دولختی دارد؟

- ۱) برو طواف دلی کن که کعبه مخفی است
 ۲) پروانه نیستم که به یک شعله جان دهم
 ۳) حافظ به خود نپوشید این خرقه می آلود
 ۴) سعدی از سرزنش غیر نترسد هیئات
- که آن خلیل بنا کرد و این خدا خود ساخت
 شمع که جان گدازم و دودی نیاورم
 ای شیخ پاکدامن معذور دار ما را
 غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را

۴۷- وزن بیت کدام گزینه «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفاعلهن» است؟

- ۱) بر دیده من خندی کاین جا ز چه می گرید
 ۲) اشک مرا چو روی خود دار عزیز گر تورا
 ۳) هر نفسی شور عشق در دو جهان افکنی
 ۴) هر که در آتش نرفت بی خبر از سوز ماست
- خندند بر آن دیده کاین جا نشود گریان
 در خورد آب و آفتاب از پی ساز گزاری
 آتش سودای خویش در دل و جان افکنی
 سوخته داند که چیست پختن سودای خام

۴۸- همه ابیات دارای وزن همسان دولختی هستند؛ به جز

- ۱) چاک شده است آسمان غلغله ای در جهان
 ۲) ای دل گریان کنون بر همه عالم بخند
 ۳) صوفی چرا هشیار شد ساقی چرا بی کار شد
 ۴) گویند مگو سعدی چندین سخن از عشقش
- عنبر و مشک می دمد سنجق یار می رسد
 یار منی بعد از این یار مرا یافتی
 مستی اگر در خواب شد مستی دگر بیدار شد
 می گویم و بعد از این گویند به دورانها

۴۹- همه ایات زیر به جز بیت دارای وزن دوری است.

۱) دایم گل این بستان شاداب نمی ماند دریاب ضعیفان را در وقت توانایی

۲) هان ای دل عبرت بین از دیده عبر کن هان ایوان مدائن را آینه عبرت دان

۳) دلا تا کی در این زندان فریب این و آن بینی یکی زین چاه ظلمانی برون شو تا جهان بینی

۴) هست به پیرامنش طوف کنان آسمان آری بر گرد قطب چرخ زند آسیاب

۵۰- وزن کدام بیت در برابر آن نادرست نوشته شده است؟

۱) نشاید که خوبان به صحرا روند / همه کس شناسند و هر جا روند (فعولن فعولن فعولن فعل)

۲) هر کو نکند فهمی زین کلک خیال انگیز / نقشش به حرام از خود صورتگر چین باشد (مفعول

مفاعیلن مفعول مفاعیلن)

۳) رندان تشنه لب را آبی نمی دهد کس / گویی ولی شناسان رفتند از این ولایت (مفتعلن فاعلن

مفتعلن فاعلن)

۴) اول به بانگ نای و نی، آرد به دل پیغام وی / وانگه به یک پیمانه می، با من وفاداری کند (مستفعلن

مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

۵۱- وزن کدام بیت، دوری و قابل دو گونه تقسیم بندی هجایی است؟

۱) هر گل و برگی که هست، یاد خدا می کند بلبل و قمری چه خواند، یاد خداوندگار

۲) بیداد تو عدل است و جفای تو کرامت دشنام تو خوش تر که ز بیگانه دعایی

۳) ای در دل ریش من مهرت چو روان در تن آخر ز دعاگویی یاد آر به دشنامی

۴) حدیث روضه نگویم گل بهشت نبویم جمال حور نجویم دوان به سوی تو باشم

۵۲- کدام بیت دارای وزن دوری است؟

۱) در رفتن جان از بدن گویند هر نوعی سخن من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می رود

۲) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری کز آن جانب که او باشد صبا عنبر فشان آید

۳) ای مسلمانان فغان زان نرگس جادو فریب کاو به یک ره برد از من صبر و آرام و شکیب

۴) دل می رود ز دستم صاحب دلان خدا را دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

۵۳- وزن کدام بیت دوری است؟

- ۱) من مانده‌ام مهجور از او، دل خسته و رنجور از او گویی که نیشی دور از او در استخوانم می‌رود
 ۲) نرگس مست نوازشگر مردم دارش خون عاشق به قدح گر بخورد، نوشش باد
 ۳) دایم گل این بستان شاداب نمی‌ماند دریاب ضعیفان را در وقت توانایی
 ۴) سایه معشوق اگر افتاد بر عاشق چه شد ما به او محتاج بودیم او به ما مشتاق بود

۵۴- نشانه‌های هجایی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «دلم از تو چون برنجد، که به وهم درنگند که جواب تلخ گویی تو بدین شکردهانی»
 ۱) -- U - / U - UU / -- U - / U - UU
 ۲) -- U - / -- UU / -- U - / -- UU
 ۳) -- U - / U - UU / U - U - / U - UU
 ۴) -- UU / -- UU / -- UU / -- UU

۵۵- وزن کدام گزینه تکرار «مفتعلن مفاعلهن» است؟

- ۱) ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی دل بی تو به جان آمد، وقت است که بازآیی
 ۲) باغ سلام می‌کند، سرو قیام می‌کند سبزه پیاده می‌رود، غنچه سوار می‌رسد
 ۳) ای دل مباش یک دم خالی ز عشق و مستی وان گه برو که رستی از نیستی و هستی
 ۴) گفتم غم تو دارم، گفتا غمت سر آید گفتم که ماه من شو، گفتا اگر بر آید

۵۶- وزن واژه بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «ای دوست شکر بهتر یا آن که شکر سازد؟ ای دوست قمر خوش‌تر، یا آنکه قمر سازد؟»
 ۱) مفتعلن فاعلهن مفتعلن فاعلهن
 ۲) مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن
 ۳) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
 ۴) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۵۷- وزن همه ابیات به جز بر پایه برش هجایی «دسته چهارتایی - سه‌تایی» یا «سه‌تایی -

چهارتایی» به دست می‌آید.

- ۱) ای همه خوبی تو را پس تو که رایی که را ای گل در باغ ما پس تو کجایی کجا
 ۲) بدم بی‌عشق گمراهی در آمد عشق ناگاهی بدم کوهی شدم کاهی برای اسب سلطان را
 ۳) خورشید چون بر آید هر ذره رو نماید نوری دگر بیاید ذرات مخفی را
 ۴) صد نکته در اندازد صد دام و دغل سازد صد نرد عجب بازد تا خوش بخورد ما را

۵۸- هر دو مصراع کدام گزینه، وزن همسان دولختی ندارد؟

الف) شمع دل دمسازم بنشست چو او برخاست

ب) قطره باران ما گوهر یکدانه شد

پ) نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا

ت) در این ظلمت سرا تا کی به بوی دوست بنشینم

ث) ای مه برج منزلت چشم و چراغ عالمی

ج) در سفالین کاسه رندان به خواری منگرید

۱) ب، ث ۲) الف، پ ۳) ت، ث ۴) ت، ج

۵۹- وزن کدام بیت «فعلاتُ فاعلاتن فعلاتُ فاعلاتن» است؟

۱) در گلستان چشمم ز چه رو همیشه باز است به امید آن که شاید تو به چشم من در آیی

۲) دید موسی یک شبانی را به راه کاو همی گفت ای خدا و ای اله

۳) من ندانم به نگاه تو چه رازی است نهان که مر آن راز توان دیدن و گفتن نتوان

۴) نازنینان منا، مُرد چراغ دل من همچو شمع از مژه خوناب جگر بگشایید

۶۰- وزن همه ابیات به جز بیت گزینه یکسان است.

۱) صحبت یار عزیز حاصل دور بقاست یک دمه دیدار دوست هر دو جهانش بهاست

۲) ای چشم خرد حیران در منظر مطبوعت وی دست نظر کوتاه از دامن ادراکت

۳) کشته شمشیر عشق حال نگوید که چون تشنه دیدار دوست راه نپرسد که چند

۴) ما سپر انداختیم با تو که در جنگ دوست زخم توان خورد و تیغ بر نتوان آختن

۶۱- وزن واژه بیت زیر کدام است؟

«یک عمر دور و تنها، تنها به جرم این که او سرسپرده می خواست، من دل سپرده بودم»

۱) مفعولُ مفاعیلن مفعولُ مفاعیلن ۲) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

۳) مفعولُ فاعلاتن مفعولُ فاعلاتن ۴) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

۶۲- وزن کدام گزینه، همسان دولختی است؟

- ۱) ای دل تو را نگفتم کز عاشقی حذر کن
 ۲) چه شود گر من و تو چند قدح باده خوریم؟
 ۳) بیدار شو ای دیده که ایمن نتوان بود
 ۴) ای عاشقِ گدا، چو لبِ روح‌بخش یار
- بگذار نیکوان را وز مهرشان گذر کن
 باده از خونِ رزان است نه از خونِ شماس
 زین سیل دمام که در این منزل خواب است
 می‌داندت وظیفه، تقاضا چه حاجت است
- ۶۳- با توجه به نشانه‌های هجایی و ارکانِ مصرعی از هر بیت، کدام بیت پایه‌های همسان دولختی ندارد؟

- ۱) آینه سکندر جام می است بنگر تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا
 -- U - / U -- / -- U - / U --
 ۲) ای تیر غمت را دل عشاق نشانه جمعی به تو مشغول و تو غایب ز میانه
 -- U / U -- U / U -- U / U --
 ۳) دوست به هندوی خود گر بپذیرد مرا گوش من و تا به حشر حلقه هندوی دوست
 - U - / - UU - / - U - / - UU -
 ۴) هر کاو نظری دارد با یار کمان‌ابرو باید که سپر باشد پیش همه چوگان‌ها
 --- U / U --- / --- U / U ---

۶۴- همه بیت‌های زیر، به استثنای بیت وزن دوری دارند.

- ۱) ای پادشه خوبان داد از غم تنهایی دل بی تو به جان آمد وقت است که باز آیی
 ۲) سرکش مشو که چون شمع از غیرت بسوزد دلبر که در کف او موم است سنگ خارا
 ۳) شنیده‌ام سخنی خوش که پیر کنعان گفت فراق یار نه آن می‌کند که بتوان گفت
 ۴) صبح برآمد ز کوه چون مه نخشب ز چاه ماه برآمد به صبح چون دم ماهی ز آب

۶۵- کدام بیت دارای وزن دوری نیست؟

- ۱) هر چند نمی‌سوزد بر من دل سنگینت
 ۲) شعر من زان سوزناک آمد که غم
 ۳) چون است حال بستان ای باد نوبهاری
 ۴) از تو وفا نخیزد دانی که نیک دانم
- گویی دل من سنگی است در چاه زخاندان
 خاطر گوهر فشانم سوخته است
 کز بلبان برآمد فریاد بی‌قراری
 وز من جفا نیاید دانم که نیک دانی

۶۶- وزن واژه بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«وقتی دل سودایی می رفت به بستانها بی خویشتم کردی بوی گل و ریحانها»

۱) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن ۲) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

۳) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن ۴) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۶۷- نشانه‌های هجایی و ارکان بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«گرم عذاب نمایی به داغ و درد جدایی شکنجه صبر ندارم بریز خونم و رستی»

۱) - U / - UU - - U / - U - U / - U - U ۲) - - - U / - - - U / - - - U / - - - U

۳) - - UU / - U - U / - - UU / - U - U ۴) - - - U / - U - U / - - - U / U - U - U

۶۸- وزن همه ابیات، به جز بیت گزینه یکسان است.

۱) صحبت یار عزیز حاصل دور بقاست یک دمه دیدار دوست هر دو جهانست بهاست

۲) ای چشم خرد حیران در منظر مطبوعت وی دست نظر کوتاه از دامن ادراکت

۳) کشته شمشیر عشق حال نگوید که چون تشنه دیدار دوست راه نپرسد که چند

۴) ما سپر انداختیم با تو که در جنگ دوست زخم توان خورد و تیغ بر نتوان آختن

۶۹- با توجه به پایه‌های آوایی بیت زیر، کدام گزینه نمی‌تواند در جای خالی قرار بگیرد؟

«به ملازمان سلطان که رساند این که به حکم ز نظر مران گدا را»

۱) خبر را / باده‌خواری ۲) سحر را / جانشینی ۳) دعا را / پادشاهی ۴) گواهی / جوانمردی

۷۰- بیت «گفتم که به دانایی از قید تو بگریزم / لیکن بشد از دستم سر رشته دانایی» با کدام بیت

دارای وزنی یکسان است؟

۱) گفتم ز قید هستی رو مست شو که رستی گفتا به می پرستی جستم ز خود رهایی

۲) زین دایره مینا خونین جگرم می ده تا حل کنم این مشکل در ساغر مینایی

۳) ترسم که صرفه‌ای نبرد روز بازخواست نان حلال شیخ ز آب حرام ما

۴) طبعی به هم رسان که بسازی به عالمی یا همتی که از سر عالم توان گذشت

۷۱- بیت کدام گزینه را نمی‌توان به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد؟

- ۱) از نعمت بی‌پایان قسمت نشود افزون
 ۲) پروانه بیدل را آسوده کجا ماند؟
 ۳) سر به گریبان خواب، از چه فروبرده‌ای؟
 ۴) از خود مرا برون بر، تا کی در این خرابات
 آب گهر از دریا بسیار نمی‌گردد
 شمعی که به گرد خود گردانده شبستان‌ها
 بر قد روشندان، جامه بریده است صبح
 مستی و هوشیاری، سازد بلند و پستم
- ۷۲- همه بیت‌ها به غیر از بیت دارای وزن دوری هستند.

- ۱) ده روزه مهر گردون افسانه است و افسون
 ۲) جهان فرتوت باز جوانی از سر گرفت
 ۳) سلام من برسان ای صبا به یار و بگو
 ۴) هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید
 نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا
 به سر ز یاقوت سرخ شقایق افسر گرفت
 که سعدی از سر عهد تو برنخواست هنوز
 ما نیز یکی باشیم از جمله قربان‌ها
- ۷۳- کدام بیت در وزن «دوری» سروده نشده است؟
- ۱) ای که خدنگ شست تو کرده نشان دل مرا
 ۲) سنبلیت ای گل‌عذار بر سر نسرين گذار
 ۳) نه از جمال تو قطع نظر توان کردن
 ۴) هیچ از تو حاصلم نیست دردا که عین خار است
 چو نکنم ز دست تو شکوه به شاه جم نشان
 هم طبق گل بیار هم رمق دل ببر
 نه جز خیال تو فکر دگر توان کردن
 در پای گل نشستن وانگه گلی نچیدن
- ۷۴- نشانه‌های هجایی و ارکان بیت «دیشب گله زلفش با باد همی گفتم / گفتا غلطی بگذر زین فکرت سودایی» کدام است؟

- ۱) --- / - U - - / - U - - / - U - -
 ۲) --- / UU - - / UU - - / UU - -
 ۳) --- / - - - / - - - / - - -
 ۴) --- U / U - - / - - - U / U - -

WWW.20SHOO.IR

درس دوازدهم: کنایه

۷۵- آرایه‌های «تناقض، تشبیه، کنایه، تضاد، حس آمیزی» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- الف) تو گر نباشی کج بین، چگونه آید راست ز خاک بودن و خود را بر آسمان دیدن؟
 ب) غبار کوی تنزل به دیده تا نکشی نمی‌توانی مسند بر آستان دیدن
 پ) شب عید است، می‌باید در میخانه وا کردن به می خشکی زهد داران را دوا کردن
 ت) خدا نصیب کند دیده‌ای که بتوانی به روشنایی او سود در زیان دیدن
 ث) ز صدق دوستی آن کس که بهره‌مند بود شکسته دل شود از مرگ دشمنان دیدن

۱) ت، ب، ث، الف، پ ۲) الف، ب، ث، پ ۳) ت، ث، الف، ب، پ ۴) الف، ت، ث، پ، ب

۷۶- آرایه‌های «جناس همسان، تناقض، کنایه، استعاره، تشبیه» به ترتیب در ابیات گزینه آمده است.

- الف) چه مهره باخت ندانم سپهر دشمن خوی که دور کرد به دستان ز دوستان ما را
 ب) ز چشم بد خدا آن چشم میگون را نگه دارد که در هر گردش مست تماشا کند ما را
 ج) مرهم ز چه بسازم که این درد که ما راست دانیم که از درد توان جست دوا را
 د) گر راه بود بر سر کوی تو صبا را در بندگی‌ات عرضه کند قصه‌ی ما را
 ه) شدیم همچو میانث نحیف و نتوان گفت که نیست با کم‌رت هیچ در میان ما را

۱) ه - د - ج - الف - ب ۲) ه - ج - الف - د - ب

۳) الف - ج - ب - ه - د ۴) ب - د - ج - الف - ه

۷۷- در کدام بیت، علاوه بر وجود آرایه کنایه، همهٔ واژه‌های مشخص شده در معنای مجازی به کار رفته‌اند؟

- ۱) ما آزموده‌ایم در این شهر بخت خویش بیرون کشید باید از این ورطه رخت خویش
 ۲) سرم به باد رود گر چو شمع از سر سوز حدیث آتش دل بر سر زبان آید
 ۳) نشوی عاشق ثابت قدم از هم چون موی در قفا تیغ زندت از سرم برخیزی
 ۴) ز شوق کوی تو خونش به جوش می‌آید اگر شهید تو در خاک کربلا خفته است

۷۸- کدام گزینه ترتیب آرایه‌های «تشبیه، جناس تام، استعاره، حسن تعلیل، کنایه و ایهام» را نشان می‌دهد؟

الف) هنگام وداع تو ز بس گریه که کردم	دور از رخ تو چشم مرا نور نماندست
ب) مرا به علّت بیگانگی ز خویش مران	که دوستان وفادار بهتر از خویش‌اند
ج) نرگس مست وی آزار دلم می‌طلبد	آن‌که در عربده می‌آورد او مستان را
د) او به شمشیر جفا خون دلم می‌ریزد	تا به خون دل من رنگ کند دستان را
ه) به خشم رفته‌ام را که می‌برد پیغام	بیا که ما سپر انداختیم اگر جنگ است
و) نی که می‌نالد همی در مجلس آزادگان	زان همی نالد که بر وی خم بسیار آمده است

۱) د، ب، ج، و، ه، الف ۲) ج، الف، و، ب، د، ه

۳) د، ج، ب، الف، و، ه ۴) ج، د، ه، الف، ب، و

۷۹- در ابیات زیر، به ترتیب کدام آرایه‌ها به کار رفته است؟

الف) ب) چه می‌پرسی ز من کیفیت حس بهاران را؟ که چون نرگس سرآمد عمر من در چشم مالیدن

ج) صبح محشر که من از خواب گران برخیزم به جمال تو چو نرگس نگران برخیزم

د) عزیز دار چو اکسیر خاکساران را که ماه مصر در این کاروان شود پیدا

ه) حُسن بیان مجوی ز ما دل شکستگان از کاسه شکسته نخیزد صدا درست

۱) تناقض، کنایه، ایهام، تلمیح، اسلوب معادله ۲) کنایه، ایهام، تناقض، اسلوب معادله، تلمیح

۳) تناقض، تضاد، کنایه، تلمیح، اسلوب معادله ۴) کنایه، تشبیه، ایهام اسلوب معادله، تلمیح

۸۰- در کدام بیت، آرایه «کنایه، حس آمیزی و مراعات نظیر» وجود دارد؟

دل چاشنی گرفت از آن خنده‌های شور آری نمک، لذیذ نماید کباب را

گلزار خود از سبزه بیگانه پاک کن آنگاه در ملامت مردم زبان بر آر

زاهد چرا شکست دل من به سنگ طعن آیینۀ خدای نما را چرا شکست

آن چه اول غرق گردد کشتی امید ماست گر سراب ناامیدی را فلک دریا کند

۸۱- آرایه‌های موجود در بیت زیر، در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

«می‌توان از عالم افسرده، دل برداشت زود / ز تنور سرد می‌گردد به گرمی نان جدا»

۱) کنایه - مجاز - حسن تعلیل - جناس ۲) تضاد - تشخیص - کنایه - ایهام - تناسب

۳) ایهام - اسلوب معادله - کنایه - تناسب ۴) تشبیه - مجاز - تضاد - تناسب

۸۲- کدام گروه آرایه‌های ادبی همگی در بیت زیر یافت می‌شود؟

«غنی! روز سیاه پیر کنعان را تماشا کن / که روشن کرد نور دیده‌اش چشم زلیخا را»

۱) تضاد، تناسب، کنایه ۲) تشبیه، تناقض، حسن تعلیل

۳) اسلوب معادله، تضاد، ایهام، تناسب ۴) تناقض، تشبیه، تلمیح

۸۳- در کدام بیت هر سه آرایه «کنایه، تشبیه و مراعات نظیر»، وجود دارد؟

۱) چشم از پی آن باید تا چیز عجب بیند / جان از پی آن باید تا عیش و طرب بیند

۲) چون جغد بود اصلش کی صورت باز آید / چون سیر خورد مردم کی بوی پیاز آید

۳) مسکین دل آواره آن گم‌شده یک‌باره / چون بشنود این چاره، خوش‌رقص‌کنان آید

۴) در گوهر جان بنگر اندر صدف این تن / کز دست گران‌جانی انگشت همی ساید

۸۴- در بیت: «دست خداوند باغ خلق، دراز است / بر خشک و خار، همچو بر گل و سوسن»، کدام دو

آرایه ادبی، موجود نیست؟

۱) استعاره - تضاد ۲) ایهام - جناس همسان

۳) کنایه - تناسب ۴) مجاز - استعاره

۸۵- آرایه‌های مقابل ابیات همه گزینه‌ها به جز تماماً درست ذکر شده‌اند.

۱) گرت خونابه گردد دل ز دست دوستان، سعدی / نه شرط دوستی باشد که از دل بر دهان آید

(جناس، کنایه)

۲) سوار عقل که باشد که پشت ننماید / در آن مقام که سلطان عشق روی نمود (تشبیه، تضاد)

۳) سرو از آن پای گرفته است به یک جای مقیم / که اگر با تو رود، شرمش از آن ساق آید (حسن

تعلیل، استعاره)

۴) عجب از چشم تو دارم که شبانش تا روز / خواب می‌گیرد و شهری ز غمت بیدارند (مجاز، تناقض)

۸۶- کدام کنایه‌ها باهم مفهوم مشترکی دارند؟

الف) جگر به دندان گرفتن

ب) بخیه بر روی کار افتادن

ج) آب در هاون کوبیدن

د) البرز به کلند برگرفتن

۱ الف و د ۲ ج و ب ۳ ج و د ۴ د و ب

۸۷- آرایه‌های «جناس ناهمسان، کنایه، تشخیص واج آرایه» تماماً در کدام بیت وجود دارد؟

۱ دید یکی عرصه به دامن کوه

عرضه ده مخزن پنهان کوه

۲ عاقبت از خامی خود سوخته

رهروی کبک نیاموخته

۳ زاغی از آنجا که فراغی گزید

رخت خود از باغ به راغی کشید

۴ باز کشید از روش خویش پای

در پی او کرد به تقلید جای

۸۸- هر دو آرایه مقابل همه ایات درست است به جز

۱ سال‌ها زان لعل نوشین کامران بودیم و اکنون / باری از آن تیر مژگان گر که نیش آید خوش

آید (تشبیه، استعاره)

۲ عشق بازآی که جانی به تنم بازآید / دل نیازار که دلبر به سر ناز آید (جناس تام، استعاره)

۳ شمع لرزان شبانگاهم و جانم به سر دست / تا نسیم سحر م بال و پرافشان به بر آید (تشبیه، کنایه)

۴ ماه کنعان چو به تلخی به دل چاه کند جان / کاروان گو همه با بار گلاب و شکر آید (استعاره، کنایه)

۸۹- در کدام بیت، همه آرایه‌های «جناس ناقص، تضاد، تشبیه، کنایه و مراعات نظیر» به کار رفته است.

۱ چل سال بیش رفت که من لاف می‌زنم

کز چاکران پیر مغان کم‌ترین منم

۲ در زیر باران عشق تو از پا درآمدم

آخر به رغم دشمنم ای دوست دست گیر

۳ با من مگوی جز صفت سرو قامتت

زیرا که نیست جز سخن راست دلپذیر

۴ دایم ز عکس عارض مه‌پیکرت مرا

جانی مصور است در آینه ضمیر

۹۰- آرایه‌های «کنایه، مجاز، اغراق و تشبیه» در کدام گزینه وجود دارد؟

۱ صبا ای کاش می‌گفتی بدان آهوی مشکین مو که بعد از رام گردیدن خطاکاری است رم کردن

۲ فصل گل گر اشک گلگونت ز سر خواهد گذشت گل به سر خواهی زدن از گلبن بستان عشق

۳ جز این نیست پیدا که انسان دلی است

که او هست باقی و باقی فناست

۴ شمع من روز نیامد که شبم بفروزی

جان من وقت نیامد که به تن، بازآی؟